

IEDVESMAS KONFERENCE | 20.11.2024

20 GADI LATVIJĀ: LEADER DEVUMS LATVIJAS ATTĪSTĪBAI

LEADER/SVVA – instruments, lai veicinātu sabiedrības virzītu vietējo lauku teritoriju attīstību

Vai sabiedrības līdzdalība ir pašsaprotama?

Atskatoties uz LEADER 20 gadiem Latvijā

Ir būtiski runāt par sabiedrības līdzdalību, jo:

- ✓ **LEADER pamatā ir līdzdalība** – iedzīvotāji kļūst par savas teritorijas attīstības aktīviem dalībniekiem;
- ✓ Tas ļāva **mācīties sadarboties** ar vietējām kopienām un praktiski īstenot iedzīvotāju iesaisti;
- ✓ Sabiedrības **līdzdalība kļuvusi par pamatu** vietējās attīstības iniciatīvām, veicinot teritoriju ilgtermiņa izaugsmi.

LEADER pieredze ir apliecinājums, ka kopienas, kas iesaistās, veido stiprākas, ilgtspējīgākas un dzīvotspējīgākas teritorijas!

Ilgtspējīgas un dzīvotspējīgas teritorijas

Kopienu sadarbības tīkls "Sēlijas salas"

Foto: Sēlijas salas
<https://selija.com>

Kas ir sabiedrības līdzdalība?

Līdzdalība – personīgi nozīmīga, brīvprātīga un atbildīga iesaistīšanās vietējās un globālās kopienas dzīvē. Process, kurā vietējie iedzīvotāji iesaistās lēmumu pieņemšanā un attīstības plānošanā.

Svarīgākie elementi:

- **Iesaistīšanās** savas teritorijas problēmu risināšanā.
- **Kopīgs** kopienas darbs un vietējo resursu izmantošana.

Aktīva līdzdalība sabiedrības procesos veicina iedzīvotāju atbildības sajūtu un izpratni par notiekošajiem sabiedriskajiem procesiem.

Līdzdalība un LEADER pieejas principi

- LEADER princips «**no apakšas uz augšu**» - vietējās kopienas un iedzīvotāji piedāvā risinājumus kopienas attīstībai.
- LEADER pieeja balstās uz **sadarbību un kopīgu lēmumu pieņemšanu**, kas ļauj vietējiem iedzīvotājiem aktīvi piedalīties attīstības plānošanā. Sabiedrības līdzdalība palīdz veidot uzticēšanos un atbildību, motivē iedzīvotājus piedalīties attīstības īstenošanā. Vietējo attīstību var veidot tikai tad, kad iedzīvotāji var ietekmēt savu nākotni un kopā veidot ilgtspējīgu attīstību.
- LEADER pieeja pierāda – ar resursiem un vadību (t.sk. pašiniciatīvu) sabiedrība spēj radīt pārmaiņas.

Sabiedrības līdzdalība: pārmaiņu dzinējspēks vietējo teritoriju attīstībai

Līdzdalība nodrošina, ka vietējās attīstības stratēģijas ir atbilstošas reālajām vajadzībām un stiprina ilgtermiņa sadarbību un attīstību vietējā teritorijā. Tā katrs kopienas cilvēks, kopā ar citiem, var ietekmēt savu nākotni.

Foto: SATEKA

<https://www.sateka.lv/>

Daukstu ciema iedzīvotāju kopīgiem spēkiem atjaunotā Daukstu pietura

Foto: SATEKA, Anda Krīma
<https://www.sateka.lv/>

Sabiedrības līdzdalības izaicinājumi

- **Vietējo iedzīvotāju nogurums un neticība savām iespējām ietekmēt pārmaiņas un attīstību**
- **Grūtības piesaistīt jauniešus un iedzīvotājus ar mazāku interesi par vietējām iniciatīvām**
- **Sociālā nevienlīdzība un piekļuve resursiem**
- **Birokrātiskie šķēršļi un administratīvās sloga palielināšanās**

Risinājumi sabiedrības līdzdalības veicināšanai

- Tiek **dota iespēja pārliecināties**, ka iedzīvotāju viedokļi tiek uzklautīti, kā arī sniegta **iespēja īstenot** savas vajadzības.
- **Veicināt sadarbību**: sekmējot dažādu organizāciju un grupu sadarbību, var uzlabot LEADER pieejas īstenošanu, nodrošinot, ka tās labumi ir pieejami visām sabiedrības grupām.
- **Vairāk atbalsta un konsultācijas**: palielinot atbalsta un konsultāciju pakalpojumus vietējām kopienām, īpaši attiecībā uz dažādu prasību izpildi (vai atvieglošanu)
- **Jauniešu iesaiste**: lai piesaistītu jaunākās paaudzes, būtu jāpiedāvā mūsdienīgas pieejas, kas veicina viņu aktīvu līdzdalību.
- **Informācijas kampaņas**: lai uzlabotu sabiedrības informētību un motivāciju, būtu nepieciešams rīkot plašākas informācijas kampaņas par LEADER pieejas iespējām un ieguvumiem.

Efektīvi risinājumi, kas aktivizē vietējos iedzīvotājus un organizācijas, ir būtisks solis, lai veidotu ilgtspējīgas un iekļaujošas attīstības stratēģijas, kas ir balstītas uz vietējām vajadzībām un resursiem.

Jaunieši kā nākotnes līderi

- Jauniešu iesaiste attīstības stratēģiju izstrādē nodrošina jaunas perspektīvas, novatoriskas idejas un motivāciju veidot labāku dzīvi savā kopienā. Viņu līdzdalība palīdz veidot stratēģijas, kas ir **aktuālas un pielāgotas nākamajām paaudzēm**.
- Jauniešu iesaiste stratēģiju īstenošanā ir ne tikai nepieciešama, bet arī ļoti svarīga, jo viņiem ir potenciāls veidot pārmaiņas, apgūt un pielāgot attīstībai nepieciešamos viedos risinājumus un jaunās tendences.

LEADER ietvaros šajā periodā jauniešiem ir īpaši iezīmēts atbalsts - tiek piedāvātas apmācības, pieredzes braucieni, iespējas īstenot savas idejas un citas aktivitātes.

LEADER pieejas ieguldījums:

- Stratēģiju aktualizēšana nākotnes izaicinājumiem.
- Jaunieši kā ilgtspējīgas attīstības nodrošinātājs.

**Jauniešu
tikšanās
PAGRIEZIENS**

Rīko: plj.lv

no 13
gadiem

18.10

Tukuma
ledus hallē
9.30-17.00

DARBNĪCAS
DISKUSIJA
IESPĒJAS
PĀRSTEIGUMS

ledvesma ar
Ulvi Noviku
no TAVI DRAUGI

UN KO
GRIBI
TU?

PIESAKIES:
ej.uz/PAGRIEZIENS1810

INFO:

Foto: PLJ

<https://www.plj.lv/>

Sadarbība ar Gulbenes novada vidusskolu

 SATEKA

Foto: SATEKA

<https://www.sateka.lv/>

VRG līdzdalības veidotie stāsti

Līdzdalības darbnīca Izvaltas dārza svētkos
/Krāslavas rajona partnerība/

Forums DROŠĪBA UN SABIEDRĪBAS NOTURĪBA LATVIJAS AUSTRUMU
PIEROBEŽĀ.

Kopdare

DARĀM. RADĀM. AUGAM.
KOPA

Lielupe
lauku partnerība

Foto: Biedrība Lauku partnerība "Lielupe"

<https://www.kopdare.lv/>

Foto: Liepājas rajona partnerība
<https://lrpartneriba.lv/>

Vai sabiedrības līdzdalība ir pašsaprotama?

Sabiedrības līdzdalība nav pašsaprotama – tā jāveicina, izglītojot, atbalstot, motivējot un iesaistot.

- ✓ LEADER pieeja pierāda, ka līdzdalība ir iespējama un vērtīga.
- ✓ LEADER pieeja pierāda, ka kopienu aktīva iesaiste veicina ilgtermiņa rezultātus.
- ✓ Jauniešu iesaiste nodrošina ilgtspējīgas kopienas nākotni.

Aicinājums:

Pievienoties VRG iniciatīvām, **dalīties** idejās un **iesaistīties** savas teritorijas attīstībā!